

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Філософія освіти»

Ступінь вищої освіти - Магістр

Спеціальність: 011 «Освітні, педагогічні науки»

Освітня програма: «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті»

Рік навчання: 2, семестр 4

Форма навчання: денна, заочна

Кількість кредитів ЄКТС: 4

Мова викладання - українська

Лектор курсу

Культенко Валентина Павлівна, канд. філос. наук, доцент
кафедри філософії

Контактна інформація
лектора (e-mail)

kultenko@ukr.net, valentina.kult@gmail.com

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Філософія освіти пропонує світоглядні філософські орієнтири в галузі освіти та педагогіки в контексті сучасної освітньої парадигми. Це означає необхідність врахування особливостей сучасного світу в освітній та педагогічній діяльності, а саме: нелінійність та інноваційність розвитку, проблеми побудови сталого суспільства, проблеми гендерної взаємодії, гармонійного поєднання аксіологічних життєвих констант, ціннісних, епістемологічних, онтологічних традицій із сучасною освітньою методологією.

Дисципліна складається з чотирьох змістових модулів: «Філософія освіти як специфічний тип знання», «Філософські проблеми сучасної освіти», «Аксіологія освіти», «Футурологія освіти». Вони передбачають розгорнутий розгляд таких проблем, як історичний аналіз специфіки становлення філософсько-освітньої думки, в тому числі української філософії освіти, проблеми буття та пізнання в освіті та вихованні, дослідження проблем філософсько-педагогічної антропології, морально-етичної, гендерної складової освіти та педагогічної футурології.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія освіти» є формування у студентів здатності до адекватного розуміння та розв'язання теоретичних, методологічних, світоглядних проблем сучасної освіти, навичок застосування

філософсько-освітньої методології; актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Основні завдання вивчення курсу «Філософія освіти»:

- надання цілісного уявлення про особливості змісту та проблематики філософії освіти, її основні поняття та категорії;
- розкриття специфіки освіти як явища культури і соціального інституту в його історичній і соціокультурній динаміці;
- поглиблення вивчення актуальних соціально-філософських проблем сучасної освіти;
- ознайомлення з історією розвитку основних напрямків та методологічних прийомів вирішення проблем філософії освіти;
- філософський аналіз сучасного стану світової та вітчизняної освіти, перспектив їхнього розвитку та взаємодії з іншими сферами життєдіяльності суспільства.

Відповідно до ОП «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті» навчальна дисципліна забезпечує формування ряду **загальних та фахових компетентностей**:

- ЗК 1. Здатність до набуття спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи.
- ЗК 2. Вміння гармонізувати комунікативну взаємодію як українською, так і іноземними мовами, готувати й оприлюднювати доповіді (усно/письмово), популяризувати власні наукові досягнення.
- ЗК 3. Прагнення до формування та розвитку комунікативних здібностей, міжособистісної взаємодії у професійній сфері.
- ЗК 4. Здатність професійно користуватись базами даних (у т.ч. інтернет-джерелами, бібліотечними фондами, фондами правової інформації), управляти інформаційними потоками з метою знаходження, систематизації, раціонального застосування й поширення інформації, задіяної в наукових освітніх дослідженнях.
- ЗК 6. Здатність до ведення професійної дискусії українською та іноземними мовами, використання форматів усного та письмового спілкування на засадах рівності наукових поглядів, заохочення до творення смислової множинності, інтелектуальної складності та багато-вимірності.
- ЗК 7. Вміння вільно й компетентно спілкуватися в діалогічному (полілогічному) режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю щодо сучасних концепцій дослідження проблем освіти.
- ЗК 8. Спроможність формувати теоретичні та прикладні моделі зарубіжного освітянського досвіду з метою більш комплексного осмислення вітчизняної педагогіки, проблематизації її концептуальних засад, вироблення науково-обґрунтованих пропозицій.
- ЗК 10. Здатність до критичного осмислення освітянських проблем у навчанні та/або професійній діяльності на межі інтеграції предметних галузей.
- ЗК 11. Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, а також знань і пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.

ЗК 12. Здатність до рефлексії власного освітнього та професійного досвіду, критичного оцінювання результатів діяльності; готовність до постійного саморозвитку та самовдосконалення; прояв допитливості, пізнавального інтересу, розуміння способів їх реалізації у процесі самонавчання; готовність до реалізації власного аксіологічного потенціалу.

СК 1 Вміння аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сфері освіти, виявляти закономірності розвитку сучасного інформаційного суспільства.

СК 7 Вміння здійснювати ефективну організацію освітнього процесу у ВНЗ на основі знань теорії й практики вищої освіти, моделювання діяльності фахівця; викладання у вищій школі.

СК 10 Здатність оперувати науковою термінологією педагогічної науки; розуміти системність, взаємозв'язок і цілісність різних педагогічних явищ і процесів.

СК 12 Здатність чітко визначати мету освітнього процесу, добирати відповідний зміст, методи, технології; застосовувати варіативні форми навчання, впроваджувати інформаційно-комунікаційні технології, інформаційні системи, е-ресурси та сервіси для підвищення ефективності освітнього процесу.

У результаті вивчення курсу студент повинен знати:

- основний зміст усіх розділів програми; визначення фундаментальних філософських категорій,

зміст основних першоджерел та найбільш вживаної сучасної філософської літератури з проблем філософії освіти;

У результаті вивчення курсу студент повинен вміти:

- синтезувати набуті знання з фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття;
- застосовувати набуті філософські знання в процесі аналізу наявного стану освіти, проблем та перспектив їхнього розвитку;
- творчо використовувати загальнонаукову методологію у ході фахових наукових досліджень, інноваційній та практичній діяльності; формувати,
- логічно досконало висловлювати і аргументовано захищати власну позицію щодо актуальних проблем сучасної освіти.

Запропонована програма має дати студентам цілісний виклад основних проблем філософії освіти на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення, ознайомити студентів із наявними філософсько-освітніми концепціями в їх поліфонічному і плюралістичному звучанні, що сприяє альтернативному сприйняттю і осмисленню буття.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1 ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ ТИП ЗНАННЯ				
Тема1 Предмет і функції філософії освіти	2/2	Знати базові поняття Вміти визначати функції філософії освіти Аналізувати функції щодо сучасного стану освіти Розуміти особливості філософії та освіти Застосовувати набуті знання до аналізу сучасного суспільства	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 2. Історія зарубіжної філософсько-педагогічної думки	2/2	Знати світові історико-філософські освітні традиції Аналізувати та розрізняти особливості різних концепцій філософії освіти Розуміти їхню специфіку формування	Усне опитування. Написання тестів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 3. Освіта на межі XX- XXI ст	2/2	Знати особливості сучасної філософії освіти Вміти виділяти новітні риси в сучасних освітніх концепціях Аналізувати культурні впливи на особливості формування сучасної філософії та освіти Розуміти зв'язок між культурною традицією та	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	

		освітніми тенденціями Застосовувати набуті знання для критичного аналізу освітніх процесів сучасності		
Тема 4. Історія розвитку освітніх та педагогічних концепцій в Україні	2/2	Знати особливості філософії освіти в Україні Аналізувати історичні тенденції в укр.освіті Розуміти логіку становлення та розвитку укр.освіти Використовувати набуті знання для аналізу сучасного стану укр.освіти	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 5. Основні тенденції розвитку філософії освіти в культурі постмодерну	2/2	Знати особливості сучасної світової філософії освіти Аналізувати вплив культури постмодерну на освіту Розуміти сутність освітніх процесів сучасності Розрізняти теоретичні та практичні підходи до розв'язання сучасних освітніх проблем	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 6. Методологія синергетичних стратегій в освіті. Педагогічна футурологія	2/2	Знати особливості синергетичної моделі філософії освіти Аналізувати її практичну значущість для розвитку сучасної освіти Розрізняти традиції та новації в розвитку освіти	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 7. Онтологічні та аксіологічні		Знати основні поняття за темою Аналізувати зв'язок	Усне опитування. Написання	

проблеми освіти і виховання	2/2	міжбуттям суспільства та філософії освіти Розуміти онтологічні проблеми філософії освіти Розрізняти цінності освіти і виховання Застосовувати набуті знання в практичній діяльності	тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Змістовий модуль 2. ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ				
Тема 8. Філософсько-методологічні Проблеми розвитку сучасної освіти	2/2	Знати основні поняття з теми Аналізувати зв'язок методології та освіти Розуміти зміст сучасних методологічних підходів в філософії та освіті Розрізняти стандарти освіти	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 9. Філософсько-педагогічна епістемологія	2/2	Знати основні поняття з теми Вміти формулювати проблеми педагогічної епістемології Аналізувати комунікаційні засади пед.епістемології Розуміти інституційні засади пед.епістемології Застосовувати системний підхід до пед.епістемології	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Змістовий модуль 3. АКСІОЛОГІЯ ОСВІТИ				
Тема 10. Філософсько-педагогічна антропологія	2/2	Знати основні поняття з теми Вміти визначати осн.напрямки філософсько-	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання	

		<p>пед.антропології Аналізувати пед.проблеми в філос.антропології Розуміти особливості зміни парадигм у педагогіці Розрізняти ознаки освітньої кризи сучасності Застосовувати набуті знання для як методологію педагогіки</p>	самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
<p>Тема 11. Онтологічні та аксіологічні проблеми освіти та виховання</p>	2/2	<p>Знати основні поняття за темою Аналізувати зв'язок між буттям суспільства та філософії освіти Розуміти онтологічні проблеми філософії освіти Розрізняти цінності освіти і виховання Застосовувати набуті знання в практичній діяльності</p>	<p>Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	
Змістовий модуль 4. ФУТУРОЛОГІЯ ОСВІТИ				
<p>Тема 12. Теорія класичної, некласичної та постнекласичної освітньої парадигми</p>	2/2	<p>Знати основні поняття з теми Вміти формулювати особливості кожної з освітніх парадигм Аналізувати причини змін парадигми Розуміти логіку здійснення суспільно-історичних процесів в освіті Застосовувати набуті знання для підвищення соціальної успішності</p>	<p>Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	

Тема 13. Філософське осмислення проблем розвитку системи вітчизняної освіти. Законодавчо-нормативне забезпечення та стандартизація освіти	2/2	Знати основні поняття з теми Вміти описати основні стандарти вітчизняної системи освіти Аналізувати освітнє законодавство Розуміти логіку його становлення	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 14. Філософія нестабільності та ідеї нелінійної освіти	2/2	Знати основні поняття з теми Аналізувати сучасні цивілізаційні проблеми Розуміти логіку становлення концепції нелінійної освіти Розрізняти принципи сучасної освіти Застосовувати знання у власній діяльності	Усне опитування. Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 15. Гендерний вимір у філософії освіти	2/2	Знати історичні передумови виникнення поняття «гендер» Аналізувати історичну ретроспективу гендерної проблематики Розрізняти особливості гендерної педагогіки Розуміти гендерну ситуацію в укр.освіті		
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано